

..... [p1]

Lof zij Jesus Christus.

mijn eerw. heer van Loquela.

Ik zie daar al twee, drie keeren onder de vragen van het bijblad het woord gestek komen, met de vrage wat is gestek inhebben enz.

En wel ik hebbe dat dikwijls gehoord te Gullegghem en ik geloove zelfs dat ik het u reeds gegeven hebbe. Het is alle slag van gemaakte, verfijnde, verfranschte manieren en manierkes inhebben, die bijzonderlijk uitkomen in het ontmoeten, weggaan, enz. van zulk eene die veel gestek inheeft. Gelijk in uw aangehaald voorbeeld het ook is, wordt het bijna altijd gezegd van vrouwspersoonen; en bijzonderlijk vindt men het bij deze die denken dat zij in groote pensionaten gewoond hebben.

"Pril maken" en verschilt ook zoovele niet van de manieren van eene die veel gestek inheeft.¹

Voor deze beide woorden zal Mr Vanneste Onderpt^r, verderen uitleg weten.

Gij vraagt naar de beteekenis van het woord "belot" (3)² in de Poperingsche spreuke he kreeg belot. En wel dat woord belot heb ik te Gullegghem nog gehoord met de beteekenis van benauwd(heid) krijgen. Eens dat ik niet en dorst van eene leere op eene andere

..... [p2]

schrijden zei mij iemand "hei belot de? (hebt gij belot de.) Ik zei "belot", wat is dadde? Hoor, belot hebben is benauwd hebben, zei hij.³

.....

1 Guido Gezelle publiceerde het antwoord en voorbeeld van Bruno Vander Stichele in geparafraseerde vorm in Loquela: 8 (Sporkel 1888) 10, p.76 onder het lemma GESTEK, het.

2 De vraag van Gezelle over het woord *belot* staat in het Bijblad van Loquela: 7 (Hooimaand 1887) p.5: Wat verstaat gij onder het w. *belot* in de Poperingsche spreuken "he kreeg belot?"

3 Antwoord en voorbeeld van Bruno Vander Stichele verschenen in Loquela: 8 (Jaarmesse 1888) 9, p.76, onder het lemma BELOT, het.

Nu volgen eenige min of meer gegronde gissingen Nummer der vraag Kantjes : (4) Ik hebbe nog al dikwijls hooren het woord schachten gebruiken, werkw.; lik eene bibliotheke schachten, bij voorb om ze te verzenden. Hier zou "schacht" (4)⁴ hetzelfde zijn, peis ik, als het fransch "dossier" geheel de pak, letterlijker: hetgeene samen gepakt is.

Op (5) staat Wat is hoeftebrood, Is dat niet kwalijk verstaan voor hoestebrood, 't is te zeggen calicië-brood, Dat den name draagt van hoestebrood, omdat het zeer goed is voor deze die in vallingen, of anderszins eene hoeste hebbende, blootgesteld zijn aan veel te moeten hoesten. Of die woorden al moeten met eene h, óf zonder, geschreven zijn weet gij beter; in de uitspraak hoort men er geene.⁵

(4) Ik vrage hier aan iemand: "zegt men al ulder kanten, "eene mensch heeft g'rings⁶ genoeg om te levene?" Neen'z, antwoordt hij, ze zeggen altijd hij heeft schaars genoeg om te levene". Daar hebt gij den zin van gerings. Dat woord g'rings moet nog leven, peis ik wel, want iedereen verstaat er nog zoo wel den zin van (schaars, met rooi,

..... [p3]

met ruize (te Gullegghem)) en het en klinkt zoo vreemde niet. gering gerings

(5) Iemand is hier van gedacht dat hij nog tot Winkel St Eloi het woord wulf'-ate⁷ heeft hooren geven aan een zeker kruid; welk-een kan hij niet nu niet-zeker zeggen.⁸

(5) Te Gullegghem bestaat er nog eene ballingstrate uitgespr. ba-link-strate.⁹ Cfr Mr H. Vanneste

.....

- 4 Deze vraag wordt gesteld in het Bijblad van Loquela: 7 (Alderheiligen 1887) p.4: Sprekende van een hoop boeken en papieren te zenden, zei er iemand : "Ik zal u g'heel de schacht zenden." Wat is het w. *schacht* in die zeggenschap?
- 5 Deze vraag wordt gesteld in het Bijblad van Loquela: 7 (Alderheiligen 1887) p.5: Wat is *hoeft*ebrood? De verklaring volgt in Loquela: 8 (Sporkel 1888) 10, p.76, maar niet in de betekenis die Bruno Vander Stichele in deze brief geeft.
- 6 Deze vraag wordt gesteld in het Bijblad van Loquela: 7 (Alderheiligen 1887) p.4: "Die mens heeft *g'rings* genoeg om te levene." Wordt dat nog gehoord, waar en in welken zin?
- 7 Deze vraag wordt gesteld in het Bijblad van Loquela: 7 (Alderheiligen 1887) p.5: Wat is *wulfate*, uitspr. *Wulvate*?
- 8 De betekenis van *wulfate* wordt gevraagd in Wetenswaardigheden. Bijblad van Loquela: 7 (Alderheiligen 1887)
- 9 Deze vraag wordt gesteld in het Bijblad van Loquela: 7 (Alderheiligen 1887) p.5: Wat verstaat gij door eenen ballingwegel, uitspr. Ballinkweegl ? De verklaring van BALING in Loquela 8 (Wiedmaand 1888) 12, p.9, vermeldt wat Bruno Vander Stichele hier schrijft: "*Te Gullegghem is er eene balingstrate*".

(4) Kent gij de spreuke niet men zou der van vereind zijn (uitgesproken verind (i gelijk in ik.) Hetgeen misschien reeds in Loquela gestaan heeft onder uitleg van "'t is vereind (vereend vae soli?)"¹⁰ bij v. om ziene". Kan dat geen licht bijbrengen voor uwen verinselen¹¹ enz die allen onzijdige werkw., frequentatieven zijn?

(2) Zou "'k ga den doen deur de penne trekken"¹² niet zijn: 'k ga den doen voor de pinne (de vierschare anders gezeid) verschijnen komen?

3) Bestaat er geen spreuke "staan te talen en dralen"¹³ die misschien halen en dralen zou uitleggen of in zijn plekke komen? (talen, babiller dralen 'lik trantelen, traag zijn om voort te gane.

Ziedaar al wat ik kan voor dezen keer; is de gifte niet groot de jonste is het. Maar vermits dat het raar en zeldzaam is dat men in verlof gaat zonder den eenen of den anderen perel nog te vinden, al ware de eerde ook met snee gedekt, zoo heb ik ook iets gevonden, dat ik u

..... [p4]

zende als nieuwjaarkaarteken. Het is het werkw. kinnen [uitgesproken] kin, (zooals kennen ([uitgesproken] verkort ken.) dat ik nievers geboekt gevonden en hebbe. Het komt voor in het "koe kinnen" ([uitgesproken]) kin.¹⁴

.....

10 Vertaling Paul Thoen (Latijn) en verklaring Ludo Simons: vae soli, 'wee degene die er alleen voor staat' ('vae' + datief enk. van 'solus'), ontleend aan de Vulgaat-vertaling van het OT boek Prediker, 4.10: Maar ongelukkig de alleenstaande die valt: hij heeft niemand om hem overeind te helpen (Willibrord-vertaling).

11 Deze vraag wordt gesteld in het Bijblad van Loquela: 7 (Alderheiligen 1887), p.4: "Me zou daarvan *verinselen*, *vrinselen*, *verhinselen*, *verhindselen*, *verheinselen*, *verheindselen*," zei iemand. Hij wilde bediën : Men zou daar zijn endeklokke, zijn kerkhof, zijn dood aanhalen : men zou daarvan sterven. Welk *verhindselen* was er hier in 't spel?

12 Deze vraag wordt gesteld in het Bijblad van Loquela: 7 (Alderheiligen 1887) p.2: "'k Ga den doen deur de penne trekken," d.i. 'k Ga hem voor het gerecht doen komen. Welk is hier de zin van *trekken* : is 't *getrokken zijn*, Lat. *Trahi*; of is 't *voorbijtrekken*, Lat. *Transire*, Fr. *passer*?

13 Deze vraag wordt gesteld in het Bijblad van Loquela: 7 (Alderheiligen 1887) p.3: Wat is "*halen tralen*" (of "*halen end dralen*") te zeggen?

14 Het lemma KINNEN dat Bruno Vander Stichele hier aanbrengt, verscheen, hoewel hier doorstreept, met de verklaring ervan in Loquela: 8 (Jaarmesse 1888) 9, p.68.

Men kint dus de koeien, bijzonderlik als het er op koopen of verkoopen aankomt: Eene koe kinnen is dus de hoogte van eene koe meten met eenen waren manne- of menschemeter. Ik bij v., zegge dat ik de koe waarvan sprake is kan kinnen. Om ze te kinnen, 't is te zeggen om hare hoogte te meten, sta ik nevens de koe, en met mijnen kin over de rugge der koe hellende moet ik met mijnen kin het ruggebeen der koe kunnen genaken, en dat zonder te reeken. Indien ik te vele moeste reeken of op mijn tippen (van mijn voeten) staan om met mijnen kin er aan te kunnen, 'k en zou ze niet kunnen kinnen. Iemand die er gemakkelijk aan kan (met zijnen kin), kan ze schoone kinnen. —

Dit niet

Nota Bene Kinnen en is niet reis en reis komen met de hoogte van de kin, zoo het blijkt uit het bovenstaande.

Veel geluk wenschende voor het begonnen jaar, blijf ik, Mijnheer,

Uw dienstwillige

Bruno Vander Stichele, van Gulleghe

OL.Vrouwe ten Duine¹⁵

Brugge, 17 Jan. 1888.

.....

15 Onze-Lieve-Vrouw ten Duinen is de naam van de vroegere cisterciënzerabdij binnen Brugge, in Vander Sticheles tijd en ook nu nog het Groot Seminarie, Potterierei 72, 8000 Brugge. Vander Stichele schreef deze brief dus als seminarist.

Briefbeschrijving

Verzender	Vander Stichele, Bruno Carolus
Ontvanger	[Gezelle, Guido]
Verzendingsdatum	17/01/1888
Verzendingsplaats	Brugge (Brugge)
Annotatie	Doorhalingen van Guido Gezelle in inkt ; adressaat gereconstrueerd op basis van notitie van Paul Allossery.
Annotatie	Doorhalingen van Guido Gezelle in inkt ; adressaat gereconstrueerd op basis van notitie van Paul Allossery.

Documentbeschrijving

Fysieke bijzonderheden

Drager	papiersoort: 4p., inkt
Vormelijke bijzonderheden	met twee schetsen van Bruno Vander Stichele

Bewaargegevens

Land	België
Plaats	Brugge
Bewaarplaats	Guido Gezellearchief
ID Gezellearchief	3277
Bibliotheekrecord	https://brugge.bibliotheek.be/detail/?itemid=library/v/obbrugge/gezelle 5131

Inhoud

Incipit	Ik zie daar al twee, drie keeren onder de
---------	---

Samenvatting	taalkunde: woorden voor Loquela als antwoord op gestelde vragen van Gezelle in Loquela. Vraag van Gezelle over het woord "belot" in Bijblad van Loquela (Hooimaand 1887), p.5: Wat verstaat gij onder het w. belot, in de Poperingsche spreuke "he kreeg belot?" Gezelle gebruikte antwoord van Bruno Vander Stichel voor Loquela: "belot". - in: Loquela, Jrg. 8 (1888) nr. 9, p.66; Vragen van Gezelle over "schacht", "g'rings", "Wulfate", "ballingwegel", "verinselen". "ik ga den doen deur de penne trekken"; "halen en dralen"- in: Bijblad van Loquela (Alderheiligen 1887), p.2-5; Vraag van Gezelle: "Wat is hoeftebrood?". - in: Bijblad van Loquela (Alderheiligen 1887), p.5. Het antwoord staat in Loquela maar is niet van Bruno Vander Stichele zie: Loquela. - Jrg. 8 (1888) nr. 10, p.76; Vander Stichele stuurde verder het woord "kinnen" ook door Gezelle gebruikt - in: Loquela, Jrg. 8 (1888) nr. 9, p.68; "gestek". - in: Loquela, Jrg. 8 (1888) nr. 10, p.76;
Tekstsoort	brief
Talen	Nederlands

Gevolgde codeerpraktijk

De tekst werd diplomatisch getranscribeerd, en aangevuld met een editoriale laag.

De oorspronkelijke tekst werd ongewijzigd getranscribeerd; alleen typografische regeleindes en afbrekingstekens, en niet-betekenisvolle witruimte werden genormaliseerd.

Auteursingrepen in de tekst (toevoegingen, schrappingen), en latere redactie-ingrepen (schrappingen, toevoegingen, taalkundige notities) door de lezer werden overgenomen en expliciet gemarkeerd.

Voor een aantal tekstfenomenen werden naast de oorspronkelijke vorm ook editeursingrepen opgenomen in de transcriptie: oplossingen voor niet-gangbare afkortingen en correcties voor manifeste fouten. Daarnaast bevat de transcriptie editeursingrepen ter verbetering van de leesbaarheid (toevoegingen, reconstructies) of ter motivering van transcriptie-beslissingen (aanduiding van onzekere lezingen, weglating van onleesbare tekst). Alle editeursingrepen worden expliciet gemarkeerd.

Colofon

Titel	17/01/1888, Brugge, Bruno Carolus Vander Stichele aan [Guido Gezelle]
Editeur	Johan Van Eenoo; Universiteit Antwerpen
Wetenschappelijke leiding	Els Depuydt
Partners	Openbare Bibliotheek Brugge (Guido Gezellearchief); Centrum voor Teksteditie en Bronnenstudie (Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal en Letteren); Instituut voor de Studie van de Letterkunde in de Lage Landen (ISLN) (Piet Couttenier, Universiteit Antwerpen); Guido Gezellegenootschap

Uitgever	Guido Gezellearchief, KANTL/CTB
Plaats van uitgave	Brugge, Gent
Publicatiedatum	2023
Beschikbaarheid	Teksten en afbeeldingen beschikbaar onder een Creative Commons Naamsvermelding - Niet Commercieel licentie.
Disclaimer	De editie van de Guido Gezellecorrespondentie is het resultaat van een samenwerkingsproject met vrijwilligers. De databank is in opbouw, aanvullingen en opmerkingen kunnen gemeld worden aan els.depuydt@brugge.be .
Citeren	Een brief kan worden geciteerd als: [Naam van editeur(s)], [brieffschrijver aan briefontvanger, plaats, datum]. In: GezelleBrOn, Wetenschappelijke editie van de correspondentie van Guido Gezelle. [publicatiedatum] Available from World Wide Web: [link]
